

BİR KAVGANIN TASVİRİ

ANLATILAR II

FRANZ KAFKA

Çeviri: TEVFIK TURAN

FRANZ KAFKA
BİR KAVGANIN
TASVİRİ
ANLATILAR II

Can Modern

Bir Kavganın Tasviri, Franz Kafka

Almanca aslından çeviren: Tefik Turan

Sämtliche Erzählungen

© 2009, Can Sanat Yayınları A.Ş.

Tüm hakları saklıdır. Tanıtım için yapılacak kısa alıntılar dışında yayıncının yazılı izni olmaksızın hiçbir yolla çoğaltılamaz.

1. basım: 2009

7. basım: Nisan 2023, İstanbul

Bu kitabın 7. baskısı 1000 adet yapılmıştır.

Dizi editörü: Şirin Etik

Editör: Ayça Sabuncuoğlu

Sanat yönetmeni ve kapak tasarımı: Utku Lomlu / Lom Creative (www.lom.com.tr)

Baskı ve cilt: Melisa Matbaacılık Yayıncılık San ve Dış Tic. Ltd.

Maltepe Mah. Davutpaşa Çifttehavuzlar Sk. No:16 Acar San. Sit.

Zeytinburnu, İstanbul

Sertifika No: 45099

ISBN 978-975-07-5198-1

CAN SANAT YAYINLARI

YAPIM VE DAĞITIM TİCARET VE SANAYİ A.Ş.

Maslak Mah. Eski Büyükdere Cad. İz Plaza Giz, No: 9/25 Sarıyer/İstanbul

Telefon: (0212) 252 56 75 / 252 59 88 / 252 59 89 Faks: (0212) 252 72 33

canyayinlari.com

yayinevi@canyayinlari.com

Sertifika No: 43514

FRANZ KAFKA
BİR KAVGANIN
TASVİRİ
ANLATILAR II

Almanca aslından çeviren

Tevfik Turan

Franz Kafka'nın Can Yayınları'ndaki diğer kitapları:

Dönüşüm, 1986

Dava, 1999

Amerika, 2006

Ceza Kolonisinde: Anlatılar I, 2007

Babaya Mektup, 2008

Milena'ya Mektuplar, 2009

Bir Köpeğin Araştırmaları, 2019

FRANZ KAFKA, 1883'te Prag'da doğdu. Kafka'nın ailesiyle olan ilişkisi, Yahudi asıllı oluşu, içinde yaşadığı toplum ve siyasal ortam, çevresine yabancılaşmasını kolaylaştırdı. 1906'da hukuk doktorasını tamamlayan Kafka'nın ilk yapıtları *Bir Kavganın Tasviri* ve *Taşrada Düğün Hazırlıkları*, 1912'den önce yayımlandı. 1912'den başlayarak *Dönüşüm*, *Amerika*, *Dava* adlı başyapıtları birbirini izledi. *Ceza Kolonisinde* adlı öyküsü –suç sorununu işlemesi açısından– *Dava* ile ilişkiliydi. 1924'te Viyana'da öldü ve Prag'da toprağa verildi. *Şato* adlı son romanı yarım kalan Kafka, yapıtlarında çağımız insanının korkularını, yalnızlığını, kendi kendine yabancılaşmasını ve çevresiyle iletişimsizliğini dile getirdi. Kafka, tüm yapıtlarının yakılmasını vasiyet etmiş olsa da, dostu Max Brod bu isteğini yerine getirmede ve onun eserini 20. yüzyıl edebiyat tarihine kazandırdı.

TEVFİK TURAN, 1954'te İstanbul'da doğdu. İstanbul Üniversitesi'nde Alman Dili ve Edebiyatı, Sanat Tarihi ve Pedagoji okudu. 1981'den bu yana Hamburg Üniversitesi Türkoloji Kürsüsü'nde Türkçe okutmanlığı yapıyor. Yabancılar için bir Türkçe kitabı (*Langenscheidts Praktisches Lehrbuch Türkisch*), iki sözlük çalışması (*Langenscheidt*) var. Patrick Süskind'in *Güvercin*, *Herr Sommer'in Öyküsü* ve *Kontrbas* adlı yapıtlarının yanı sıra Sten Nadolny'nin *Yavaşlığın Keşfi*, Walter Benjamin'in *Tek Yol* ve *Berlin'de Çocukluk*, Peter Handke'nin *Kalecinin Penaltı Anındaki Endişesi* ve *Solak Kadın*, Ernst Jandl'in *Daha İyi Saksofon*, Cees Noteboom'un *İşte Şu Hikâye* adlı kitaplarını dilimize kazandırdı.

İÇİNDEKİLER

Yazarın Ardında Bıraktığı Anlatılar	11
Bir Kavganın Tasviri.....	13
Taşrada Düşün Hazırlıkları	66
Köy Öğretmeni	95
Blumfeld, Yaşlıca Bir Bekâr.....	112
Köprü.....	140
Avcı Gracchus.....	142
Çin Seddi Yapılırken.....	148
Konağın Kapısına Vuruş	163
Komşu.....	165
Bir Melez	168
Gündelik Bir Şaşkınlık.....	171
Sancho Panza'yla İlgili Gerçek.....	173
Sirenlerin Suskunluğu	174
Prometheus.....	176
Şehir Arması	177
Poseidon.....	179
Birlik.....	181
Geceleyin.....	183
Reddediş	184

Kanunlar Meselesi Üzerine.....	190
Kıta Teşkili	193
İmtihan	196
Akbaba.....	198
Dümenci.....	200
Topaç	201
Küçük Fabl.....	202
Yuvaya Dönüş	203
Yola Çıkış.....	205
Savunucu	206
Bir Köpeğin Araştırmaları.....	209
Karıkoca.....	255
Vazgeç.....	261
Kıssalar Üzerine	262
İn	263

Yazarın ardında
bıraktığı anlatılar

BİR KAVGANIN TASVİRİ

Ve insanlar giyimleri içinde
çakıllarda salınarak gezinir
bu büyük göğün altında
uzaktaki tepelerden
uzaktaki tepelere uzanan.

I

Daha saat on ikiye doğru birkaç kişi kalktı, eğildiler, birbirlerine ellerini uzattılar, çok güzel geçtiğini söylediler, sonra da büyük kapı açıklığından, giyinmeye, hole çıktılar. Evin hanımı odanın ortasında durmuş, kıvrak reveranslar yapıyor, bu arada elbisesinde narin kıvrımlar meydana geliyordu.

Küçücük bir masada oturmuş –ince, aşağı doğru açılan üç bacağı vardı– üçüncü kadeh Benediktiner’imi¹ içiyor, içerken de aynı zamanda, kendim için seçip küçük bir yığın halinde üst üste dizdiğim kurabiyeleri sey-

1. Bir Hıristiyan tarikatının manastırlarında üretilen konyak. (Ç.N.)

rediyordum, ince bir lezzetleri vardı.

Derken, yeni tanıdığım adam yanıma geldi ve uğraştığım şeye biraz dalgınca bakıp gülümseyerek, titrek bir sesle şöyle dedi: “Yanınıza geldiğim için kusura bakmayın. Fakat şimdiye kadar yan odalardan birinde benim kızla baş başa oturuyordum. Saat on buçuktan beri, hiç o kadar uzun bir zaman geçmiş değil. Bunu size söylediğim için kusura bakmayın. Birbirimizi tanımıyoruz ki. Değil mi, merdivende rastlaşıp kibarca birkaç çift laf etmişliğimiz var, şimdi de kalkmış, size birden benim kızdan bahsediyorum, –ne olur– kusura bakmayın, mutluluk içinde kalmaya dayanamıyor, başka çare bulamadım. Burada da başka tanıdıklarım olmadığına göre, güvenilebileceğim –.”

Böyle konuştu. Üzgün üzgün adama baktım –çünkü ağzımdaki meyveli kek lokmasının tadı iyi değildi– ve epeyce kızarmış yüzüne karşı dedim ki: “Gözünüze güvenilir görüdüğüm için memnunum, fakat bunu bana anlattığınız için de üzgünüm. Siz kendiniz de –bu kadar şaşkın olmasaydınız– hissederdiniz, yalnız oturmuş, konyak içmekte olan bir adama seven bir kızdan bahsetmenin ne kadar uygunsuz olduğunu.”

Ben bunu söyleyince adam bir hamlede oturdu, arkasına iyice yaslanıp kollarını indirdi. Sonra kollarını dirseklerinden bükerek arkaya dayadı ve oldukça yüksek bir sesle kendi kendine konuşmaya başladı: “Orada, odada bir başımıza – oturduk – Anna’cığım ve ben onu öptüm – öptüm – onu ben – onu – ağzından, kulağından, omuzlarından.”

Yakında bir yerde ayakta durmakta olan ve canlı bir sohbette bulunduğumuzu tahmin eden birkaç bey esneye esneye yanımıza geldi. Onun için ayağa kalktım, yüksek sesle dedim ki: “İyi, istiyorsanız giderim; ama çılginca bir şey olur şimdi Laurenzi Tepesi’ne çıkmak, çünkü

hava serin daha, biraz da kar yağdığından yollar kızak pisti gibi. Ama istiyorsanız, katılırim size.”

Önce şaşarak yüzüme baktı, etli ve kırmızı, ıslak dudaklarla çevrili ağzını açtı. Ama sonra, yanımıza iyice yaklaşmış olan beyleri görünce, güldü, kalkıp dedi ki: “Gidelim ya, serinlik iyi gelecek, üstümüze başımıza hem sıcak hem duman sinmiş, belki biraz sarhoşum da, gerçi o kadar çok içmedim, evet, veda edelim, sonra da gidelim.”

Böylece evin hanımına gittik, adam kadının elini öperken beriki dedi ki: “Gerçekten, yüzünüzün bugün bu kadar mutlu olmasından çok memnunum, yoksa hep ne kadar ciddidir, sıkındır yüzünüz.” Bu sözlerdeki iyilik adamı duygulandırdı, o da kadının elini bir daha öptü; kadın gülümsedi.

Holde bir hizmetçi kız duruyordu, şimdi ilk defa görüyorduk onu. Bize paltolarımızı tuttu, sonra da eline küçük bir fener alıp önümüzdeki merdiveni aydınlattı. Evet, kız güzeldi. Boynu çıplaktı ve çenesinin altından siyah bir kadife şeritle çevrelenmişti; dökümlü bir elbise içindeki vücudu, önümüz sıra inip lambayı tutarken, hoş bir kıvrımla bükülüyordu. Yanakları kızarmıştı, çünkü şarap içmişti, dudakları da yarı açıktı.

Merdivenin alt başında lambayı bir basamak aşağıya koydu, biraz sendeleyerek tanıdığımı doğru bir adım attı, onu kucakladı, öptü ve kucakladığı gibi kaldı. Ancak ben eline bir madenî para tutuşturduğumda, uykulu uykulu kollarını açıp adamı bıraktı, yavaş yavaş evin küçük giriş kapısını açtı ve bizi geceye yolcu etti.

Eşit bir ışıqla aydınlanmış boş sokağın üzerinde, hafif bulutlu ve böyle olduğu için daha da genişleyen gökyüzünde büyük bir ay vardı. Yerde narin bir kar seriliydi. Yürürken insanın ayağı kayıyor, onun için ufak ufak adım atmak gerekiyordu.

Açık havaya tam çıkmıştık ki, anlaşılan birden büyük bir neşeye kapıldım. Cüretle bacaklarımı kaldırıyor, eklemlerimi kıtırdatıyor, sanki bir arkadaşım köşeyi dönüp kaybolmuş gibi, bir isim çağırarak sokağı cınlatıyor, şapkamı yukarı fırlatıp gösterişli hareketlerle tekrar tutuyordum.

Tanıdığım ise aldırmadan yanım sıra yürüyordu. Başını eğik tutuyordu. Konuşmuyordu da.

Buna şaşırđım, çünkü topluluk artık etrafında olmanınca sevincinin onu deliye döndüreceğini beklemiştim. Ben de sessizleştim. Tam sırtına neşesini kamçılıyıcı bir şaplak indirmiştim ki, utanıverdim ve elimi beceriksizce geri çektim. İşime yaramayacağı için de ceketimin cebine soktum.

Böylece susarak yürüdük. Ayaklarımızın çıkardığı sese dikkat ediyordum ve tanıdığımın uygun adımda kalmayı beceremeyişime aklım ermiyordu. Bu biraz heyecanlandırdı beni. Ay parlaktı, insan etrafını iyi görebiliyordu. Şurada burada birileri pencereye dayanmış, bizi seyrediyordu.

Ferdinand Caddesi'ne geldiğimizde, tanıdığımın bir melodi mırıldanmaya başladığını fark ettim; sesi çok alçaktı, ama ben duyuyordum. Bunu bana hakaret olarak aldım. Benimle niçin konuşmuyordu? İhtiyacı yoktuysa, niye rahat bırakmamıştı beni? Kızgın kızgın, onun yüzünden sehpa da bıraktığım o güzelim tatlı kurabiyeleri hatırladım. Benediktiner'i de hatırladım ve biraz keyfim yerine geldi, neredeyse coştum denebilir. Ellerimi kalçalarımaya dayayıp yalnız başıma gezmeye çıktığımı kurdum. Bir toplulukta bulunmuşum, nankör bir genci mahcubiyetten kurtarmışım, şimdi de mehtapta yürüyüş yapıyordum. Gündüz dairede, akşam insanlarla beraber, gece sokaklarda ve ölçüyü taşıran hiçbir şey yok. Tabiiği sınırsız bir yaşam tarzı!

Yok, tanıdığım hâlâ arkamdan geliyordu, hatta, geride kaldığını fark edince adımlarını sıklaştırıyordu ve bunu tabii bir şeymiş gibi yapıyordu. Ben ise, “bir yan sokağa sapmak acaba uygun olmaz mı” diye düşünüyordum, öyle ya, beraberce yürüyüş yapmakla yükümlü değildim. Yalnız başıma eve gidebilirdim, kimse de bana engel olamazdı. Odamda, masadaki demir iskeletli ayaklı lambayı yakardım, lime lime olmuş Şark halısının üstünde duran kolçaklı sandalyeme oturdurdum. – Bu noktaya geldiğimde, üstüme o bitkinlik çöktü: ne zaman evime dönüp gene boyalı duvarların arasında, arka duvardaki altın çerçevesi aynaya bakınca alçalıyormuş gibi görünen döşemenin üzerinde yalnız başıma saatler geçireceğimi düşünsem kapılmadan edemediğim bitkinlik. Ayaklarım yoruldu, artık ne olursa olsun eve gidip yatağıma yatmaya karar vermiştim ki, şimdi, ayrılırken tanıdığıma veda etmemin gerekip gerekmeyeceği konusunda şüpheye düştüm. Fakat veda etmeden çekip gidemeyecek kadar korkak, yüksek sesle veda edemeyecek kadar da bitkindim, onun için gene olduğum yerde dikilip kaldım, ayın aydınlattığı bir bina duvarına dayanıp bekledim.

Tanıdığım neşeli adımlarla geldi, herhalde biraz da endişelenmişti. Elinden geleni yapıyordu, gözlerini kırıştırıyor, kollarını omuz hizasına kaldırıyor, siyah, sert bir şapkanın örttüğü başını ani hareketlerle yukarıya, yüzüme doğru uzatıyordu ve bütün bunlarla, burada onun eğlenmesi için sahnelemekte olduğum şakayı gayet iyi takdir etmekte olduğunu göstermek istiyor gibiydi. Çaresiz kalmıştım, alçak sesle dedim ki: “Eğlenceli bir akşam.” Bu arada ağzımdan başarısız bir gülüş çıktı. Şu cevabı verdi: “Evet, hem siz gördünüz mü, hizmetçi kızın da beni nasıl öptüğünü?” Konuşamıyordum, çünkü boğazım gözyaşlarıyla doluydu, onun için, sessiz kalmayayım diye, posta kornosu çalar gibi yapmaya çalıştım.

Adam önce kulaklarını tuttu, sonra dostane bir minnettarlıkla sağ elimi sıktı. Elim soğuk gelmiş olmalı, çünkü hemen bıraktı ve dedi ki: “Eliniz çok soğuk, hizmetçi kızın dudakları daha sıcaktı, hem de nasıl.” Anlayışla başımı salladım. Fakat sevgili Tanrıma bana dayanıklılık vermesi için yalvarırken, dedim ki: “Evet, haklısınız, eve dönelim, geç oldu ve yarın daire var; bir düşünün, insan orada uyuyabilir elbet, ama doğrusu bu değil. Haklısınız, eve gidelim.” Bu arada ona elimi uzattım, sanki mesele kesin olarak halledilmiş gibi. O ise gülümseyerek benim dediklerime cevap vermeye başladı: “Evet, haklısınız, böyle bir gece yatakta uyuyup harcamaya gelmez. Bir düşünün, insan nice mutlu düşünceyi boğar yorganının altında, yatağında yalnız başına uyurken; ve nice mutsuz rüyayı ısıtır gene o yorganıyla.” Ve bu buluşundan duyduğu sevinçle, göğsümün hizasından –daha yukarıya boyu yetmiyordu– ceketimi yakalayıp beni sertçe, keyifle sarsaladı; sonra gözlerini kısıp samimi bir tavırla dedi ki: “Biliyor musunuz, komiksiz siz.” Bu arada gene yürümeye başladı, ben de farkına varmadan onu takip ettim, çünkü ortaya atıverdiği o laf kafamı kurcalıyordu.

Önce sevindim, çünkü bu bende bir şey bulunduğunu sandığını gösteriyordu, gerçi bende olmayan bir şeydi, ama olduğunu sanmasıyla onun ilgisini uyandırıyordum. Böyle bir ilişki beni mutlu eder. Eve gitmediğim için memnundum ve tanıdığım, bana öbür insanlardan daha çok değer verdiği için ve bunu bana önce kazanmam gerekmeden verdiği için, benim için çok değerli biri haline gelmekteydi. Yüzüne sevgi dolu gözlerle baktım. Düşüncelerimde onu tehlikelere karşı koruyordum, özellikle çapkın rakiplere ve kıskanç erkeklere karşı. Hayatı benim için kendiminkinden bile kıymetli hale geldi. Yüzünü güzel buluyordum, kadınlar konusunda şansının yaver gitmesinden gurur duyuyor, bu ak-

şam iki kızıdan aldığı öpücükleri ben de onunla paylaşıyordum. Ah, ne eğlenceliydi bu akşam! Tanıdığım yarın Bayan Anna'yla konuşacak; önce sıradan şeyler, tabii ki, ama sonra birdenbire şöyle diyecek: "Dün gece biriyle beraberdim, Anna'cığim, eminim senin hiç görmüş olmadığın türden bir adamla. Görünüşü –nasıl tarif edeyim– sallana sallana hareket eden bir sırık, üzerine sarı benizli, siyah saçlı bir kafa biraz beceriksizce takılıvermiş. Vücuduna bir sürü ufacık, cart renkli, sarımsı çaput asılmış; dün onu tamamen örtüyordu bunlar, çünkü gecenin rüzgârsız havasında üstüne yapıyorlardı. Yanımda utangaç utangaç yürüyordu. Sen, sevgili Anna'cığim, öpmeyi öylesine iyi bilen Anna'm, biliyorum, sen olsaydın biraz güler, biraz da korkardın, ama ben, ruhum sana duyduğu aşk içinde hepten eriyip gitmiş halde, onun orada olmasından sevinç duyuyordum. Belki mutsuz, onun için de hiç sesini çıkarmıyor, ama insan onun yanında gene de bitmek bilmeyen, mutlu bir huzursuzluk içinde oluyor. Dün, biliyorsun, sırtım kendi mutluluğumdan iki büklümdü, ama neredeyse seni filan unutmuşum. Bana öyle geldi ki, nefes alıp verişiyse o dümdüz göğsünden yıldızlı gökyüzünün sert kubbesi yükseliyordu. Ufuk yarılıp açılıyor, alev almış bulutların altında manzaralar besbelli sonsuza kadar uzanıyordu, bizi nasıl mutlu ediyorlarsa öyle. – Tanrım, nasıl da seviyorum seni Anna'cığim ve senin öpücüğün benim için bir manzaradan daha değerli. Bırakalım adamın lafını da sevelim birbirimizi."

Sonra yavaş yavaş yürüyerek rıhtıma ayak bastığımızda, gerçi tanıdığıma bu öpücükler yüzünden gıpta ediyordum, ama neşeyle karışık olarak, benim kendisine görüldüğüm halimle, bana karşı içinden mutlaka duyduğu utancı da hissediyordum.

Böyle düşünüyordum. Ama düşüncelerim karışıyor-

du o sırada, çünkü Moldau¹ ile karşı kıyıdaki semtler bir karanlık içindeydi. Sadece birkaç ışık yanıyor ve seyreden gözlerle oynuyordu.

Parmaklığın önünde duruyorduk. Ben eldivenlerimi giydim, çünkü sudan beriye soğuk soğuk esiyordu; sonra bir sebebi olmaksızın iç çektim, insan geceleyin bir nehir karşısında herhalde nasıl yaparsa öyle, sonra da yola devam edecektim. Ama tanıdığım suya bakıyor, hiç kıpırdamıyordu. Sonra parmaklığa daha da yaklaştı, dirseklerini demire dayadı ve alnını avuçlarının içine aldı. Bu bana çılgınca bir şey gibi geldi. Üşüyordum, ceketimin yakasını kaldırdım. Tanıdığım uzandı, vücudunun üst kısmını, ki göğsü şimdi kollarına abanmıştı, parmaklığa yasladı. Mahcubiyetimden bir acele konuşmaya başladım, esnememi bastırmak için: “Değil mi ama, garip bir şey aslında, olsa olsa ancak gecenin gücü yetiyor, bizi iyice hatıraların içine daldırmaya. Şimdi mesela şunu hatırlıyorum: Bir keresinde bir nehir kenarında bir bankta, pek çarpık bir vaziyette oturuyordum. Kolum bankın tahta kolçağında, başım koluma dayalı, öbür kıyının bulutumsu dağlarını görüyor, plaj otelinde birinin hafif hafif keman çalmasını dinliyordum. İki kıyıdan da, arada sırada dumanları parlayan trenler geçiyordu.” – Böyle konuşuyor, zorlana zorlana laf arayarak, acayip durumlarda geçen aşk hikâyeleri uydurmaya çalışıyordum; biraz kalabalık ve temiz bir kötek de eksik olmasa olurdu.

Ama daha ilk kelimeleri anca ağızımdan çıkarmıştım ki, tanıdığım kayıtsızlıkla ve beni hâlâ orada gördüğüne şaşarak –bana öyle geldi– yüzünü dönüp dedi ki: “Görüyor musunuz, hep böyle olur. Bugün, topluluğa katılmadan önce bir de akşam gezintisi yapmak için merdiven-

1. Çek Cumhuriyeti'nin en uzun nehri olan Vltava'nın Almanca adı. (Y.N.)

den inerken, kızarmış ellerimin beyaz manşetlerin içinde nasıl sallanıp durduğuna ve bu işi ne de alışılmadık bir neşe içinde yaptıklarına şaşmıştım. O sırada macera bekliyordum. Hep böyle olur.” Yürümeye başlamıştı bile, bunları önemsiz bir şeymiş, ufak bir gözlemmiş gibi söylerken.

Fakat beni çok etkiledi ve kendisi için benim uzun boyumun belki nahoş bir şey olabileceği içime acı verdi, benim yanımda belki fazla kısa görünüyordu. Ve böyle olması, her ne kadar gece de olsa ve neredeyse kimseye rastlamıyor idiysek de, içimi alabildiğine ezliyordu, öyle ki, sırtımı eğerek yürüyordum ve ellerim adım atarken dizlerime değiyordu. Fakat tanıdığım niyetimi anlamasın diye, duruşumu pek yavaştan, büyük sakınımla değiştirdim ve Nişancılar Adası'nın ağaçları üzerine, köprü lambalarının nehirdeki yansımaları üzerine bir şeyler söyleyerek dikkatini benden başka taraflara çekmeye çalıştım. Ama o birdenbire dönerek, yüzünü bana çevirip anlayışlı bir tavırla dedi ki: “Niçin böyle yürüyorsunuz ki? İki büklüm olmuşsunuz, neredeyse benim kadar kısalmış boyunuz!”

Bunu iyilik göstererek söylediğinden, şu cevabı verdim: “Olabilir. Fakat bu duruş bana rahat geliyor. Ben oldukça zayıf bünyeli biriyim, biliyor musunuz, vücudumu dik tutmak da çok zor geliyor. Öyle kolay iş değil bu; boyum çok uzun –”

Biraz güvenmez bir edayla dedi ki: “Sizin aklınıza öyle esmiş, hepsi bu. Daha önce dimdik yürüyordunuz sanırım, hem o topluluk içinde de duruşunuz pekâlâ yerindeydi. Hatta dans ettiniz, etmediniz mi? Hayır mı? Ama dimdik yürüyordunuz gene de, şimdi de pekâlâ başarısızınız.”

Israrla cevap verdim, hiç olmaz bir şeymiş gibi elimi salladım: “Evet, evet, dik yürüyordum. Ama siz beni kü-

çümsüyorsunuz. Ben görgü nedir bilirim, onun için de eğik yürüyorum.”

Ama bu ona basit gelmedi, mutluluğundan aklı şaşmış olduğundan söylediklerim arasındaki bağı anlamadı, “Eh, nasıl isterseniz,” demekle yetinip Değirmen Kulesi’nin saatine baktı, neredeyse biri gösteriyordu.

Bense kendi kendime dedim ki: “Ne kadar kalpsiz bu insan! Ne kadar anlamlı ve açık, benim şu mahviyet dolu sözlerim karşısındaki kayıtsızlığı! Kendisi mutlu işte, zaten mutlu insanların âdetidir, etraflarında her ne olup bitiyorsa tabii bulmaları. Mutlulukları her şeyin arasında pırıl pırıl bir bağ kurar. Şimdi suya atlayacak olsam veya bu kemerin altında kaldırıma serilip sancılar içinde kıvranıyorsa bile, o bunu huzur içinde, kendi mutluluğunun bir tarafına yerleştirir. Evet, bir içinden gelmeyegörsün –mutlu biri o kadar tehlikelidir, bundan şüphe yok– beni yol kesen bir katılmışım gibi öldürür bile. Orası kesin, ben de ödleğ olduğumdan, dehşete kapılır, bağırmağa bile cesaret edemem. –Tanrı aşkına!– Ürküntüyle etrafıma baktım. Uzaktaki, kare kare siyah camları olan bir kahvehanenin önünde bir polis memuru usulca kaldırıma iniyordu. Kılıcı engel oluyordu biraz, eline alınca pek daha güzel oldu bu iş. Hele bu kadar uzaklıktan adamın hafiften keyif çığlıkları attığını duyduğumda, eğer tanıdığım beni öldürecek olursa, beni kurtaramayacağından emin oldum.

Fakat şimdi aynı zamanda, ne yapmam gerektiğini de anlamıştım, çünkü tam da dehşet verici olaylardan önce bir azimdir gelir üzerime. Koşup kaçacaktım. Gayet kolaydı. Şimdi, soldaki Karl Köprüsü’ne saparken, bir hamlede sağa, Karl Sokağı’na atlayabilirdim. Eğri büğrü bir sokaktı, karanlık bina girişleri ve henüz açık olan tavernalar vardı; ümitsizliğe kapılmam gerekmezdi.

Rıhtımın sonundaki kemerin altından çıktığımızda,

kollarımı kaldırıp bir koşu sokağa girdim; fakat kilisenin küçük kapılarından birinin hizasına geldiğimde düştüm, çünkü orada bir basamak vardı, görmemiştim. Bir patırtı oldu. En yakın fener uzaktaydı, ben karanlıkta yatıyordum. Karşıdaki tavernadan şişman bir kadın elinde isli bir lambayla çıktı, sokakta ne olduğuna bakmak için. Çalınmakta olan piyano sustu, bir adam gelip bu arada yarı açılmış olan kapıyı iyice açtı. Basamaklardan birine koca bir tükürük fırlattı ve bir yandan kadını göğüslerinin arasından gıdıklarken, her ne olmuşsa, önemli bir şey olmadığını söyledi. Bunun üzerine arkalarını döndüler ve kapı gene kapatıldı.

Ayağa kalkmaya çalışırken gene düştüm. “Yerler buzlu,” dedim ve dizimde bir acı hissettim. Ama gene de, tavernadan çıkanların beni göremeyişlerine sevindim, onun için de alacakaranlığa kadar burada yatıp beklemek gözüme en rahat şey gibi göründü.

Tanıdığım herhalde yalnız başına köprüye kadar yürümüştü, benim ayrıldığımı fark etmeden, çünkü ancak bir süre geçtikten sonra yanıma geldi. Merhametle üzerine eğilip beni yumuşacık eliyle okşarken onu şaşırması gibi görmedim. Elini elmacıkkemiklerimde bir aşağı bir yukarı gezdirdi, sonra o kalın parmaklarından ikisini dar alnıma koydu: “Canınızı acıttınız, değil mi? Yerler buzlu, insan dikkatli olmalı – başınız acıyor mu? Acımıyor mu? Ha, diziniz demek.” Hikâye anlatırmış gibi, nağmeli bir tonla konuşuyordu, üstelik, bir dizdeki gayet uzak bir acıdan bahseden, hoş bir hikâye. Kollarını da oynatıyordu, ama beni kaldırmayı düşündüğü yoktu. Başımı sağ elime dayadım –dirseğim bir kaldırım taşının üzerindeydi– ve unutmayayım diye çabucak dedim ki: “Niçin sağ tarafa koştum, bilmiyorum aslında. Ama bu kilisenin –adı nedir, bilmiyorum, ah, ne olur kusuruma bakmayın– kemerlerinin altından bir kedinin geçtiğini gördüm.

Küçük bir kediydi, tüyleri açık renkliydi. Onun için fark ettim. – Yoo, hayır, o değildi, affedersiniz, ama insanın kendini gün boyunca dizginlemesi yeterince bir külfet. İnsan bu külfeti karşılamak için uyur tabii, uyumayınca da başımıza saçma sapan şeylerin geldiği nadir değildir, ama yanımızdaki insanların yüksek sesle buna şaşkınlık göstermesi nezaket sayılmaz.”

Tanıdığımın elleri ceplerindeydi, boş köprüye baktı, sonra Haç Efendileri Kilisesi’ne, sonra da gökyüzüne, bulutsuzdu. Beni dinlemediği için, ürkekçe şöyle dedi: “Ee, neden konuşmuyorsunuz, dostum; fena mısınız? Sahi, neden ayağa kalkmıyorsunuz ki? Soğuk burası, üşüteceksiniz, hem Laurenzi Tepesi’ne çıkacaktık ya.”

“Tabii,” dedim, “affedersiniz,” ve kendi başıma ayağa kalktım, ama kuvvetli bir acı duyarak. Sendeledim ve durduğum noktadan emin olabilmem için bakışlarımı Dördüncü Karl’ın heykeline dikmem gerekti. Fakat ay ışığı beceriksizlik etti ve Dördüncü Karl’ı da harekete geçirdi. Buna şaşıtm, ayaklarımsa –eğer ben duruşumla yatıştırmazsam– Dördüncü Karl’ın devrilebileceği endişesiyle çok daha sağlam basmaya başladı. Daha sonra bu zahmetim gözüme faydasız göründü, çünkü Dördüncü Karl gene de devrildi, tam aklıma güzel, beyaz elbiseli bir kızın beni sevdiği geldiği anda.

Fuzuli işler yapıyorum, çok şeyi de kaçırıyorum. Ne mutlu bir fikirdi bu, kızla ilgili olan! – Hele ay benim üstüme de ışımakla ne büyük dostluk gösteriyordu ve ben alçakgönüllülüğümden köprü kulesinin kemerinin altında dikileyim derken fark ettim ki, ayın her şeyi ısıtması sadece tabii bir şeydi. Onun için sevinçle kollarımı açtım, ayın tadına iyice varmak için. – Derken aklıma şu mısralar geldi:

1904-1909 yılları arasında kaleme alınan ve Kafka'nın dünyasına açılan bir kapı olarak anılan *Bir Kavganın Tasviri*'ndeki otuz beş anlatı, özünde yalnız olan bireyin, "Kafkaesk" dünyanın çıkmaz sokaklarında var olma çabalarını, korkularını, umutsuzluklarını ve açmazlarını duru bir dille gözler önüne seriyor.

20. yüzyıl edebiyatını derinden etkileyen Kafka, insanın yabancılaşma duygusunun, varoluşun karanlık boyutlarını eşsiz mizah anlayışıyla, kendisinden ne önce ne de sonra ulaşılabilen bir yoğunlukla betimliyor.

#yabancılaşma #varoluş #bürokrasi #absürdizm #yalnızlık #birey

 can

canyayinlari.com | [f](#) | [i](#) | [t](#) | [canyayinlari](#)

anlatı

ISBN 978-975-07-5198-1

9 789750 751981